

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişkinin incelenmesi

Zuhal Çelik¹ , Alpaslan Ünveren² , Recep Tekin³

¹YL Öğrencisi, Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya, Türkiye, E-mail: zuhalcarbuga1@gmail.com

²Prof. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kütahya, Türkiye, E-mail: alparslan.unveren@dpu.edu.tr

³PhD Öğrencisi, Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya, Türkiye, E-mail: recep.tekin0@ogr.dpu.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmanın evrenini Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2023-2024 eğitim öğretim yılında Muratpaşa ilçesinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem grubu basit seçkisiz yöntem yoluyla belirlenmiştir. Ölçme aracı olarak Secord ve Jourand tarafından 1953'te geliştirilen ve 1992 yılında Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Hovardaoğlu tarafından yapılan Beden Algısı ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler normallik varsayımlarını sağladıktan sonra bağımsız örneklem testi (T-testi), tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA), korelasyon (Pearson) ve Post Hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda beden algısının medeni durum ve yaşadığınız bölgeye göre anlamlı bir farka rastlanmazken; düzenli spor yapma, öğretmenlik branşı ve cinsiyet değişkenlerinde anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin fiziksel benlik algılarını arttırılması için fiziksel aktivite ve egzersiz konusunda bilinçlendirmek spora katılımlarının arttırmak konusunda beden eğitimi öğretmenlerine büyük bir rol düştüğü düşünülmektedir.

Received: 30.09.2024

Accepted: 09.10.2024

Published: 25.10.2024

Anahtar Kelimeler

Beden Algısı, beden eğitimi öğretmeni, vücut kitle indeksi

Investigation of the relationship between body perception and body mass index of physical education and sports teachers and other branch teachers

Corresponding author

Zuhal ÇELİK
(zuhalcarbuga1@gmail.com)

Keywords

Body perception, physical education teacher, body mass index

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between body perception and body mass index of physical education and sports teachers and other branch teachers. The population of the study consists of teachers working in schools affiliated to Antalya Provincial Directorate of National Education. The sample group consists of teachers working in Muratpaşa district in the 2023-2024 academic year. The sampling group was determined by simple random sampling method. The Body Perception scale, which was developed by Secord and Jourand in 1953 and whose Turkish validity and reliability study was conducted by Hovardaoğlu in 1993, was used as the measurement tool. After the data obtained met the normality assumptions, independent sample test (T-test), one-way analysis of variance (One-Way ANOVA), correlation (Pearson) and Tukey test from Post Hoc tests were applied. As a result of the analyses, no significant difference was found according to marital status and region of residence; however, significant differences were found in the variables of doing regular sports, teaching branch and gender. In line with these results, it is thought that physical education teachers have a great role in raising awareness about physical activity and exercise and increasing their participation in sports in order to increase the physical self-perception of teachers.

How to cite: Çelik, Z., Ünveren, A. & Tekin, R. (2024). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Education Science and Sport*, 6 (2), 50-57.

GİRİŞ

Modern toplumlarda, kalifiye insan gücünün önemi iyi anlaşılmaktadır. Öğretmenler, nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde üstlendikleri roller ve sorumluluklar nedeniyle giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin zihinsel, duygusal ve fiziksel becerilerini geliştirmeleri, bu zorlu görevlerinde onları daha güçlü hale getirecektir. Bu bağlamda, spor da etkili bir araç olarak kullanılabilir. Eğitimciler, görev ve sorumlulukları doğrultusunda, bireylerin öğreniminde önemli bir rol üstlenmektedir. Okulda geçirdikleri sürenin büyük bir kısmını öğrencilere örnek olarak geçiren öğretmenler, bu bilinçle görev ve sorumluluklarını daha da pekiştirmektedir (Kılıçarslan, 2006). İlköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmenlerin spor konusundaki görüşleri ve spora katılım seviyeleri, eğittikleri gençlerin gelecekte sporla ilgili olumlu veya olumsuz tutumlar geliştirmelerinde büyük rol oynayabilir. Olumsuz tutumlar, istenmeyen bir durumdur ve olumlu tutumlar kadar önemlidir. Beden algısı, bireylerin fiziksel görünümüne dair sahip oldukları subjektif değerlendirmeler ve duygusal tepkiler bütünü olarak tanımlanır (Cash ve Pruzinsky, 2002). Bu algı, kişinin özsaygısını, sosyal etkileşimlerini ve genel psikolojik iyilik halini doğrudan etkileyebilir (Grogan, 2016). Vücut kitle indeksi (VKİ) ise, kişinin kilosunun boyunun karesine bölünmesiyle elde edilen ve bireyin kilo durumunu belirlemede yaygın olarak kullanılan objektif bir ölçüttür (WHO, 2000). Araştırmalar, VKİ ile beden algısı arasında önemli bir ilişki olduğunu göstermektedir. Özellikle yüksek VKİ'ye sahip bireylerin bedenlerini daha olumsuz algıladıkları ve bu durumun psikolojik sorunlarla ilişkili olabileceği belirtilmiştir (Puhl ve Heuer, 2009). Bu araştırmanın amacı, beden algısı ve VKİ arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu iki değişkenin etkileşimini açıklayan psikolojik, sosyal ve biyolojik faktörleri belirlemektir. Bu ilişkinin önemi, beden algısının bireylerin yaşam kalitesi, yeme davranışları ve psikolojik sağlığı üzerinde potansiyel etkileri olmasıdır (Grabe, Ward ve Hyde, 2008). Bu bağlamda, araştırma bulguları, beden algısını iyileştirmeye yönelik müdahalelerin geliştirilmesi ve sağlık politikalarının şekillendirilmesi için önemli bilgiler sunabilir. Spor, insanların artan boş zamanlarıyla birlikte yaygın bir olgu haline gelmiştir (Gençer, 2002). Öğretmenlerin boş zamanlarında sporla ilgilenmeleri, öğrenciler üzerinde motive edici bir etki yaratabilir. Bu nedenle, ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmenlerin spor faaliyetlerine katılım düzeyleri, sadece kendi bireysel ve toplumsal gelişimleri için değil, aynı zamanda eğittikleri bireylere örnek olmaları ve bu bireylerin bütünsel gelişimine katkıda bulunmaları açısından da önemlidir. Sadece dersini anlatan, öğrencisine örnek olmayan ve onun sosyal gelişimiyle ilgilenmeyen bir öğretmenin tam anlamıyla başarılı olduğunu söylemek zordur. (Gençer, 2002). Sporla uğraşan kişiler, aynı koşullarda spor yapmayanlara göre genellikle daha bilgili ve mizah anlayışı yüksek olarak bilinirler. Bu bireyler, hem zihinsel hem de fiziksel olarak daha güçlü bir vücut ve beyin yapısına sahiptirler (Üstdal ve Köker, 1998). Günümüzde güzellik anlayışı büyük ölçüde değişmiştir. Modern dünyamızda artık kilolu kadınlar ve erkekler yerine, enerjik, zarif ve estetik görümlü bireyler tercih edilmektedir. Hem kadınlar hem de erkekler, aktif bir yaşam tarzının zarif olmayı ve toplumda daha rahat bir yaşam sürmeyi sağladığının farkındadır (Zorba ve Kartal, 1996). Son dönemlerde fiziksel aktivite ve egzersiz yaygınlaşmıştır. Birçok araştırmacının fiziksel uygunluğu artırmanın psikolojik yararlarını incelemesine neden olmuştur. Vücut ve fiziksel görünüm üzerine yapılan araştırmalar, bu konunun özellikle benlik algısı, benlik imajı ve özsaygı gibi kavramlar bağlamında incelendiğini ortaya koymaktadır. Çünkü beden, benliğin en görünür yönü olarak kabul edilir (Adams, 1980). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), obeziteyi "vücutta sağlığı olumsuz yönde etkileyen aşırı yağ birikimi" olarak tanımlar. Obezite, dünya genelinde hızla artan ve toplum sağlığı ile sağlık harcamalarını büyük ölçüde etkileyen önemli bir sorundur. Obeziteyi tanımlamak için genellikle vücut ağırlığının (kg), boy uzunluğunun (m) karesine bölünmesiyle elde edilen "Beden Kitle İndeksi (BKİ)" kullanılır. DSÖ, ICD-10'da (Uluslararası Hastalık Sınıflandırması) obeziteyi bir hastalık olarak kabul etmiş ve BKİ 18,5 kg/m² altını zayıf, BKİ 18,5-25 kg/m² arasını normal, BKİ 25-30 kg/m² arasını aşırı kilolu (preobez), BKİ 30-35 kg/m² arasını birinci sınıf obezite, BKİ 35-40 kg/m² arasını ikinci sınıf obezite ve BKİ 40 kg/m² ve üzerini üçüncü sınıf obezite (morbid obez) olarak sınıflandırmıştır. Kişinin kendisi hakkındaki değerlendirmeleri ve tanımlamaları, insan davranışını ve tutumunu anlamada önemli bir rol oynar ve duygusal ve zihinsel gelişim açısından büyük önem taşır. Bu nedenle, araştırmalar beden ve benlik yapısıyla ilgili konuları incelemeye yönelmiştir. Bu bağlamda, beden eğitimi ve spor

öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişki incelenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışmada tarama modeli benimsenmiştir. Tarama modelinde amaç geçmişte ya da halen var olan bir durumun var olduğu şekliyle incelemek, incelemeye konu olan olay, birey ya da nesneyi olduğu gibi kendi koşulları içerisinde tanımlamaktadır (Karasar, 2016).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Antalya/Muratpaşa İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda çalışan 733 kadrolu öğretmen oluştururken, örneklem grubunu ise bu öğretmenler arasından basit seçkisiz yöntemle seçilen Yaşları 25 ile 60 arasında değişen 113 kadın ve 170 erkek olmak üzere toplam 283 öğretmen oluşturmaktadır. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde evrende yer alan tüm birimlerin, eşit ve bağımsız bir şekilde seçilme ihtimalleri mevcuttur. Seçkisiz örnekleme yöntemleri seçilen örneklemin evreni temsil etme gücünün daha yüksek olduğu örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk ve ark., 2010; Karasar, 2016). Dolayısıyla ilgili literatür incelendiğinde örneklem grubunun evreni temsil edecek nitelikte olduğu görülmektedir (Akdemir ve Kılınc, 2021; Ekiz, 2020; Kılıçarslan, 2006). Katılımcıların araştırmada gönüllü olarak yer almışlardır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından oluşturulan 'Kişisel Bilgi Formu', araştırmaya katılan öğretmenlerin ölçeğin ilk bölümünde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla fiziksel özellikler ve antrenman durumları gibi tanımlayıcı bilgiler yer almaktadır.

Vücut Algısı Ölçeği: Secord ve Jourand tarafından 1953'te geliştirilen ve 1992 yılında Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Hovardaoğlu tarafından yapılan Beden Algısı ölçeği toplam 34 maddeden oluşur. Türkçe formun geçerlik ve güvenilirlik çalışması üniversite örnekleminde Hovardaoğlu (1992) tarafından yapılmış ve ölçeğin toplam Cronbach Alfa katsayısı .91 olarak bulunmuştur (Hovardaoğlu, 1992). Her madde, bir vücut bölümüne (örneğin kol, bacak, yüz) ilişkin değerlendirme yapar. Katılımcılar, her maddeyi 1 ile 5 arasında puanlayarak "hiç beğenmedim", "beğenmedim", "kararsızım", "beğendim" veya "çok beğendim" şeklinde değerlendirir. Ölçeğin kesme puanı 135'tir; 135'in altında puan alanlar düşük beden algısına sahip olarak tanımlanır. Toplam puan 34 ile 170 arasında değişir ve 135 puan ve üzeri, yüksek doyum düzeyini gösterir (Hovardaoğlu, 1992).

Verilerin Toplanması

Çalışma öncesi Bilimsel Araştırmalar Etik kurulundan gerekli onaylar alınmış sonrasında ise veri toplama işleminde kullanılacak ölçek formları online olarak Google formlar üzerinden hazırlanmıştır. Hazırlanan formlar çevrimiçi olarak katılımcılara iletilmiştir. Katılımcılara sunulan form içerisinde elde edilen verilerin araştırmacı tarafından saklanacağı başkalarıyla paylaşılmayacağı bilgisine de yer verilmiştir. Gönüllü olarak formu dolduran 310 kişinin verileri kaydedilmiş, eksik ya da hatalı doldurulan formlar çıkarıldıktan sonra geriye kalan ve gerekli şartları sağlayan 283 öğretmenden elde edilen veriler istatistiksel işlemler için hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma sonuçlarının analizinde IBM SPSS İstatistik 26 yazılımı kullanılmıştır. Ölçek verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) değerleri incelenmiştir. George ve Mallery'nin (2010) ifade ettiği gibi verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2.0 aralığında olmasının normal dağılım olarak değerlendirilmesinden hareketle bu çalışmada parametrik istatistiksel analiz yöntemlerinden çoklu gruplar için ANOVA, bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson korelasyon ve Post Hoc testlerinden Tukey testinden yararlanılmıştır. Sonuçlar, 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmamızın amacı kapsamında katılımcıların beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişki çeşitli değişkenlere göre incelenmiş olup veri analizleri sonuçları sunulmuştur.

Tablo 1.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre T testi sonuçları

Değişkenler	Kategoriler	N	X	Ss	t	p
Cinsiyet	Kadın	113	150.10	22.59	-2.978	.003*
	Erkek	170	158.39	23.15		
Medeni Durum	Evli	239	154.61	22.98	-.792	.429
	Bekar	44	157.63	24.75		
Yaşanılan Bölge	İl	180	154.22	24.25	-.825	.410
	İlçe	103	156.59	24.40		
Branşınız	Beden Eğitimi	105	160.48	23.96	3.045	.003*
	Diğer	178	151.89	22.27		
Düzenli spor yapma	Evet	111	164.11	20.17	5.518	.000*
	Hayır	172	149.25	23.28		

* p<.05

Tablo 1 incelendiğinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ortalamaları farklı değişkenlere göre bağımsız gruplarda t testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda medeni durum ve yaşanılan bölge değişkenlerinde anlamlı bir farklılık görülmezken ($p>.05$), cinsiyet, branş ve düzenli spor yapma değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık olduğu ($p<.05$), beden eğitimi öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerine göre daha yüksek beden algısına sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 2.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin yaş değişkenine göre one-way Anova testi sonuçları

Yaş	N	\bar{X}	SS	F	p
20-30 yaş	16	160.44	24.606	.384	.765
31-40 yaş	122	155.43	21.894		
41-50 yaş	124	153.98	24.652		
51+ yaş	21	155.48	22.304		
Toplam	283	155.08	23.248		

Tablo 2 incelendiğinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ortalamalarında yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin kaç yıldır öğretmenlik yaptıkları değişkenine göre one-way Anova testi sonuçları

Meslek Yılı	N	\bar{X}	SS	F	p
0-5 yıl	10	158.70	25.530	1.626	.168
6-10 yıl	57	159.04	22.729		
11-15 yıl	68	156.66	24.586		
16-20 yıl	78	149.71	24.249		
21+ yıl	70	155.81	20.270		
Toplam	283	155.08	23.248		

Tablo 3'te beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ortalamalarının meslek yılı değişkeni açısından anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 4.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve vücut kitle indeksine göre pearson korelasyon analiz sonuçları

	X	SD	Öğretmenlik Branşı	Beden Algı Ölçeği	Vücut Kitle İndeksi	P
Öğretmenlik Branşı	1.63	.484	-	-	-	.003
Beden Algı Ölçeği	155.08	23.248	-.179**	-	-	.732
Vücut Kitle İndeksi	2.6042	.80264	.013	-.020	-	.825

Tablo 4 incelendiğinde ise araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ölçeği (ort=155.08, SS=23.248) vücut kitle indeksleri (ort=2.6042, SS=80264) arasındaki ilişki incelenmiş .05 anlamlılık düzeyinde pearson korelasyon testi kullanılarak ölçülmüştür. Bu değişkenler arasında düşük seviyede, negatif ve anlamlı olmayan bir ilişki bulunmuştur ($r = -.179$; $p < .05$). Beden algısı arttıkça vücut kitle indeksi azalmaktadır ($r(281) = -.179$, $p > .732$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin beden algısı ve beden kitle indeksi arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma sonuçlarına göre; cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p > .05$). Abakay ve ark., 2017 de üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen araştırmalarda, cinsiyet değişkeni açısından beden algısı ve atılganlık düzeyleri incelenmiştir. Bu çalışmalarda, erkeklerin beden algısının anlamlı derecede yüksek olduğu gözlemlenirken, kadınların atılganlık puanlarının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Birçok araştırma, beden algısının erkekler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, cinsiyetin beden algısı ve atılganlık üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir (Hacıoğlu, 2017; Karagöz ve Karagün, 2015). Bu sonuçlarda çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Erkeklerin beden algılarının kadınlardan yüksek çıkmasının nedeni toplumsal normlar, medya etkisi, kültürel beklentiler ve bireysel psikolojik faktörler gibi birçok etken, beden algısını ve memnuniyetini şekillendirir. Genel olarak, erkeklerin beden algısı genellikle güç ve kas üzerine odaklanırken, kadınların beden algısı daha çok zayıflık ve estetik normlara uyum üzerine yoğunlaşır. Bu farklılıklar, toplumsal cinsiyet rollerinin ve medya temsillerinin bir sonucudur. Ayrıca, erkeklerin bedenlerini beğenme oranlarının daha yüksek olmasının bir nedeni de, toplumsal olarak erkeklerin bedenleri hakkında daha az eleştiriye maruz kalmaları olabilir. Öğretmenlik branşına göre beden algısı ortalama puanları incelendiğinde beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p > .05$). Kılıçarslan'ın (2006) öğretmenler üzerinde yaptığı çalışmasında spor yeteneği, kuvvet, genel fiziksel yeterlilik, fiziksel kondisyon ve vücut çekiciliği alt boyutlarında beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenleri arasında yaptığı karşılaştırmada farklılığa rastlanmış ve beden eğitimi öğretmenlerinin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durum çalışmamızı destekler niteliktedir. Araştırma grubunun beden algısı düzeylerinin medeni durum açısından karşılaştırıldığında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Karagöz ve Karagün (2015) de yaptıkları çalışmalarında medeni duruma göre beden imajı açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır. Düzenli spor yapma durumları açısından beden algısı puan ortalamalarını karşılaştırdığımızda anlamlı farklılık bulunmuştur. Hacıoğlu (2017) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, sporla ilgilenen bireylerin beden algılarının anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma, spor yapan kişilerin vücutlarında meydana gelen değişimlerin, beden memnuniyetlerini artırdığını göstermektedir. Ayrıca, bu sonuçları destekleyen birçok başka araştırmanın da mevcut olduğu vurgulanmıştır. Bu bulgular, sporun bireylerin beden algısı ve memnuniyeti üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktadır (Hausenblas ve Downs, 2001; Hausenblas ve Fallon, 2006; Kök, 2005). Egzersiz, vücudun fiziksel görünümünü iyileştirerek bireylerin kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlar. Ayrıca, spor yaparken salgılanan endorfinler,

bireylerin ruh halini ve genel psikolojik iyilik halini iyileştirir (Stathopoulou ve ark, 2006). Literatürde, düzenli spor yapan bireylerin, spor yapmayanlara kıyasla bedenlerinden daha memnun olduklarını ve beden algılarının daha olumlu olduğunu göstermektedir (Hausenblas ve Fallon, 2006). Bu durum, sporun yalnızca fiziksel sağlığı değil, aynı zamanda bireylerin psikolojik ve sosyal sağlığını da olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Araştırmamızda, yaş değişkenine göre beden algısı ortalama puanları açısından anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Benzer şekilde, bazı çalışmalarda da sporcuların beden algılarının yaş durumlarına göre değişmediği sonucuna varılmıştır (Abakay ve ark, 2017; Öngören, 2015). Ancak, Alagül'ün (2004) yaptığı araştırmada, yaş grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Yapılan literatür incelemesi sonucunda, beden algısı ölçeğinin spor bilimciler tarafından sıkça araştırıldığı, ancak örneklem grubu olarak beden eğitimi öğretmenleri ve diğer branş öğretmenlerinin değerlendirildiği bu konunun daha az çalışılmış olduğu görülmektedir (Kuru ve Baştuğ, 2008). Bu nedenle, bu çalışmanın gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olabileceği söylenebilir. Sonuç olarak, öğretmenlerin fiziksel benlik algılarını artırmak amacıyla fiziksel aktivite ve egzersiz konusunda bilinçlendirilerek spora katılımlarının teşvik edilebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, beden eğitimi öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir.

Conflict of Interest

The authors declared that there is no conflict of interest

Ethical Statement

This research was conducted with the decision of KütaHYa Dumlupınar University Social Sciences and Humanities Scientific Research and Publication Ethics Committee numbered 2024/64.

Financial support

This study has not received any contribution and/or support from any organisation or person.

Kaynaklar

- Abakay, U., Alıncak, F., & Ay, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin beden algısı ve atılganlık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017(9), 12-18.
- Adams, J. F. (1980). *Understanding Adolescence Fourth Edit.*
- Akdemir, A. B. & Kılıç, A. (2021). Nitel makalelerin yöntem analizi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 486-502.
- Alagül, Ö. (2004). *Farklı spor branşlarındaki sporcuların atılganlık ile beden algısı ilişkisi.* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* Ankara: Pegem Yayınları.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gençer, G. (2002). *İlköğretimle ve ortaöğretimdeki öğretmenlerin spora katılımçılık düzeylerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ege Üniversitesi, İzmir.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson
- Grogan, S. (2021). *Body image: Understanding body dissatisfaction in men, women and children.* Routledge.
- Hacıoğlu, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin beden imgesi hoşnutluğu ve iletişim becerilerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 2(2):1-16.
- Hausenblas, HA., Downs, D.S. (2001). comparison of body image between athletes and nonathletes: A meta-analytic review *Journal Of Applied Sport Psychology*, 13(3):323-339.
- Hausenblas, H. A., & Fallon, E. A. (2006). Exercise and body image: A meta-analysis. *Psychology and health*, 21(1), 33-47.
- Hovardaoglu, S. (1992). Vücut Algısı Ölçeği. *Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji Dergisi* (3P). Testler

Özel Eki. 1(1):26-27.

- Karagöz, N. & Karagün, E. (2015). profesyonel sporcuların beden imajı üzerine betimsel bir çalışma. *Sport Sciences*, 10(4), 34-43.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*.(31. Basım). Ankara Nobel Akademik Yayıncılık
- Kılıçarslan, E. (2006). *Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branşların fiziksel benlik algılarının karşılaştırılması*:(Kdz. Ereğli Örneği) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Kök, E. (2005). *Üniversite Öğrencilerinde Beden Algısı İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sağlık Bilimler Enstitüsü, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Kuru, E., & Baştuğ, G. (2008). Futbolcuların kişilik özellikleri ve bedenlerini algılama düzeylerinin incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 95-101.
- Öngören, B. (2015). Sosyolojik açıdan sağlıklı beden imgesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (34): 25-45.
- Puhl, R. M. & Heuer, C. A. (2009). The stigma of obesity: a review and update. *Obesity*, 17(5), 941.
- Stathopoulou, G., Powers, M. B., Berry, A. C., Smits, J. A., & Otto, M. W. (2006). Exercise interventions for mental health: a quantitative and qualitative review. *Clinical psychology: Science and practice*, 13(2), 179.
- Üstdal, M. K. (1998). *Sporda Yüksek Performans Nasıl Kazanılır*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- World Health Organization [WHO]. (2000). Obesity: preventing and managing the global epidemic: report of a WHO consultation.
- Zorba, Erdal ve Reşat Kartal (1996), *Sağlığımız ve Egzersiz*. Ankara: Gen Matbaası.

EXTENDED ENGLISH SUMMARY

Introduction: In modern societies, the importance of qualified manpower is well understood. Teachers are gaining more and more importance due to their roles and responsibilities in raising qualified individuals. In addition, the development of teachers in cognitive, emotional and psychomotor areas will make them stronger in this challenging task. In this context, sports can be used as an effective tool (Kılıçarslan, 2006). Individuals who do sports are generally recognised as being more cultured and humorous compared to those who do not do sports in similar conditions. These individuals have a mentally and physically stronger body and brain structure (Üstdal & Köker, 1998). Today, the understanding of beauty has changed to a great extent. In our modern world, energetic, elegant and aesthetic looking individuals are preferred instead of overweight women and men. Both women and men are aware that an active lifestyle enables them to be elegant and live a more comfortable life in society (Zorba & Kartal, 1996). For this reason, research has tended to examine issues related to body and self-construct. In this context, the relationship between body perception and body mass index of physical education and sports teachers and other branch teachers was analysed. This study was designed as a survey research (cross-sectional) examining the relationship between body perception and body mass index of physical education and sports teachers and other branch teachers (Karasar, 2016). **Method:** In line with the purpose of the study, the first part of the scale created by the researchers includes descriptive information such as physical characteristics and training status in order to determine the demographic characteristics of the participants. In addition, the body perception scale, which was developed by Secord and Jourand in 1953 and validated by Hovardaoğlu in 1989, was used to measure body perception. IBM SPSS Statistics 26 programme was used to evaluate the research findings. Skewness and Kurtosis values were analysed to determine whether the scale data showed normal distribution. According to George and Mallery, (2010), skewness and kurtosis values within the range of ± 2.0 indicate that the distribution is normal. Therefore, ANOVA, one of the parametric statistical analyses, was used in the study. Descriptive statistics, frequency analysis and t test for independent groups were used in the evaluation of the findings. Pearson correlation test was used to analyse the relationships between the groups. Since the skewness and kurtosis values of the total score and variable scores of the measurement tool were between +2.0 and -2.0, it was decided that the data belonging to the participants had a normal distribution (George & Mallery, 2010). The mean body perception of physical education and sports teachers and other branch teachers were compared according to different variables using t test for independent groups. **Findings:** As a result of the analysis, no significant difference was found in body perception according to marital status and region of residence ($p > .05$), while significant differences were found in the variables of regular sports, teaching branch and gender ($p < .05$). The relationship between the body perception scale (mean=155.08, SD=23.248) and body mass indexes (mean=2.6042, SD=80264) of physical education and sports teachers and other branch teachers who participated in the research was measured by using pearson correlation test at 0.01 significance level. A low, negative and non-significant relationship was found between these variables ($r = -.179$; $p < .01$). As body perception increases, body mass index decreases ($r(281) = -.179$, $p > .732$). As a result of the literature review, it is seen that the body perception scale is frequently investigated by sports scientists, but this subject, in which physical education teachers and other branch teachers are evaluated as the sample group, has been less studied. Therefore, it can be said that this study can be a guide for future research. **Conclusion** As a result, it is thought that teachers' participation in sports can be increased by raising awareness about physical activity and exercise in order to increase their physical self-perception, and physical education teachers have important roles in this regard.